

Adequate Support measures and improved capacities in countering THB

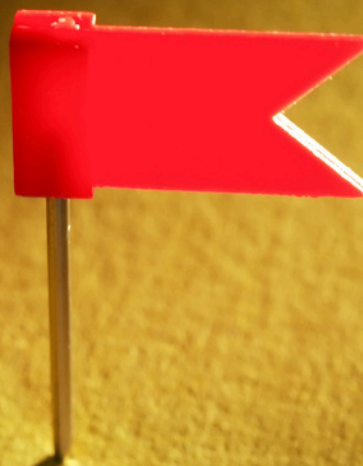

Kompas s červenými vlajkami

ASIT: Primerané podporné opatrenia
a zlepšenie kapacít v boji proti obchodovaniu s ľuďmi

Sofinancira
Evropska unija

ASIT a varovné signály obchodovania s ľuďmi?

ASIT je iniciatíva polície, akademickej obce a organizácií občianskej spoločnosti zo Španielska, Bulharska, Grécka, Poľska, Talianska a Slovenska. Tím ASIT presadzuje opatrenia v boji proti obchodovaniu s ľuďmi prostredníctvom rôznych nástrojov na identifikáciu znakov viktimizácie v práci, komunite, vo verejných inštitúciách, na online platformách, webových stránkach a v službách elektronického obchodu.

Naším cieľom je poskytnúť pracovníkom v prvej línii (v sociálnych, zdravotníckych a komunitných službách, zamestnancom a zamestnávateľom z odvetví cestovného ruchu, voľného času, sezónnych prác a IT vývojárov alebo podnikov e-služieb) potrebné informácie na efektívnu identifikáciu, ochranu a pomoc (potenciálnym) obetiam obchodovania s ľuďmi.

Čo je ASIT kompas?

1. Súbor znakov, ktoré naznačujú, že osoba môže byť vystavená riziku obchodovania s ľuďmi.
2. Podrobný návod, na čo si treba dať pozor.
3. Postup pri nahlasovaní potenciálnej obete, ako aj pri pomoci a ochrane obetí.

Čo je účelom ASIT kompasu?

ASIT kompas podporuje včasné opatrenia a varovania v oblasti prevencie a ochrany moderných foriem „otročstva“.

Ktokoľvek môže identifikovať (potenciálnu) obeť obchodovania s ľuďmi na základe identifikátorov, ktoré sú v súlade s vedomosťami o obchodovaní s ľuďmi.

Identifikácia je založená na rozpoznaní znakov porušenia a obmedzenia práv obete. Zvyčajne existuje zoznam jasných signálov, „červených kontroliek“, psychických a fyzických znakov, ktoré upozorňujú pozorovateľa/svedka na možnosť, že daná osoba môže byť potenciálnou obeťou obchodovania s ľuďmi.

Indikátory slúžia ako „varovné signály“ a pomáhajú identifikovať obeť. Napríklad obeť môže byť uzavretá a utiahnutá, ale tiež môže prejavovať známky agresivity alebo nevyspytateľného správania. V niektorých prípadoch sa môže daná osoba zdať príliš veselá alebo dokonca hysterická.

Venujte pozornosť viditeľným a menej viditeľným znakom, **ktoré môžete získať na základe pozorovania alebo krátkeho rozhovoru s potenciálnou obeťou obchodovania s ľuďmi.**

Zamerajte sa na všeobecné rizikové znaky a i identifikátory podľa formy vykorisťovania: pracovné vykorisťovanie, sexuálne vykorisťovanie, nútené žobranie, nútený sobáš, nútená kriminalita, odoberanie orgánov alebo iných foriem vykorisťovania.

Vo väčšine prípadov sa potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi správajú neprirodzene, napr. sú uzavreté, vyhýbajú sa komunikácii s ostatnými, nechávajú za seba hovoriť iných, vyhýbajú sa očnému kontaktu, majú sprievod atď. Zároveň môžu mať aj známky fyzického násillia.

Ukazovatele identifikácie obete

Identifikácia začína posúdením vonkajších pozorovaných znakov potenciálnej obete. Správanie obetí sa líši – môžu pôsobiť uzavreto, agresívne alebo prehnane veselo.

Medzi kľúčové znaky patrí:

Správanie a vzhľad: vyhýbanie sa komunikácii, obmedzený očný kontakt, viditeľné známky násilia.

Viacere indikátory: kombinácia viacerých znakov zvyšuje podozrenie, že ide o obeť obchodovania s ľuďmi.

Najčastejšie ide o kombináciu znakov psychického a fyzického charakteru, ktoré naznačujú, že osoba môže byť ohrozená na živote a zdraví.

- **Nátlak v práci:** obeť je nútená vykonávať činnosti proti svojej vôli.
- **Obmedzenie pohybu:** obeť sa nemôže voľne pohybovať a je často kontrolovaná a strážená.
- **Izolácia:** obeť je často izolovaná od rodiny, známych a priateľov.
- **Zadržiavanie osobných dokladov a platobných kariet:** obeť nemá pri sebe doklady (cestovný pas, občiansky preukaz), čím sa u nej vyvoláva predstava, že je v cudzej krajine nelegálne. Platobné karty sa zadržiavajú s cieľom disponovať s financiami obete.
- **Obmedzenie komunikácie:** obetiam je často bránené v komunikácii s rodinou, priateľmi alebo príbuznými, alebo je ich komunikácia výrazne obmedzená a monitorovaná páchateľom.

- **Ohrozenie základných potrieb:** obeť môžu trpieť hladom, nedostatkom spánku a nemajú prístup k lekárskej starostlivosti.
- **Nevyplácanie mzdy:** obeť nie je vyplácaná mzda alebo dostáva len malú časť z nej.
- **Manipulácia na základe dlhu:** páchateľ presvedčí obeť, že mu dlhuje peniaze za cestovanie, ubytovanie, vybavenie dokumentov, zabezpečenie práce atď., čím u obeť vytvára fiktívny pocit, že daný dlh musí splatiť.
- **Nevysvetliteľné správanie:** obeť môže pri kladení otázok prejavovať známky strachu, úzkosti alebo váhania. Taktiež môže pôsobiť príliš submisívne alebo odmerane a môže sa vyhýbať priamej komunikácii.
- **Fyzické násilie:** obeť často vykazuje viditeľné známky fyzického násillia, ako sú modriny, jazvy alebo popáleniny, čo naznačuje zlé zaobchádzanie alebo vykorisťovanie.
- **Neľudské pracovné podmienky:** obeť môžu zažiť neľudské pracovné podmienky, dlhý pracovný čas, nedostatok odpočinku, nebezpečné prostredie, často bez spravodlivej odmeny atď.

Varovné signály v ubytovacích službách

Na čo sa zamerať :

- Viditeľné známky fyzického týrania, ako sú nevysvetliteľné modriny alebo zranenia.
- Bránenie vo voľnom príchode a odchode naznačuje ovládajúce a zneužívajúce prostredie.
- Prejavy strachu alebo úzkostného správania, ktoré odráža psychické následky.
- Vlastníctvo malého množstva alebo žiadnych osobných vecí naznačuje nedostatok stability alebo spoliehanie sa na páchatel'a.
- Venujte pozornosť osobám, ktoré nemajú kontrolu nad svojimi financiami alebo osobnými dokladmi.
- Všimnite si, či jednotlivci nosia oblečenie, ktoré sa zdá byť nevhodné k ich veku alebo postaveniu.
- Dávajte si pozor na podozrivé správanie páchatel'ov v hoteli, penzióne, salóne atď.:
- Ubytovanie len na pár hodín namiesto prenocovania.
- Podozrivé platby a veľké objemy finančnej hotovosti pri platbe.
- Odmietanie upratovacích služieb niekoľko dní po sebe.
- Ponechanie maloletých detí v miestnosti dlhší čas bez dozoru.
- Stretnutie s maloletou osobou v hotelových priestoroch (baroch, reštauráciách atď.)
- Žiadosť o viacero izieb alebo odmietnutie vstupu upratovaciemu personálu.

Varovné signály, že je obeťou osoba mladšia ako 18 rokov (detská obeť obchodovania s ľuďmi)

Ak je obeťou obchodovania s ľuďmi dieťa, môže prejavovať nasledujúce znaky:

- dieťa je hanblivé, utiahnuté
- dieťa sa vyhýba očnému kontaktu, pozerá sa do zeme
- dieťa vyzerá vystrašene
- dieťa je šokované a nevie, ako sa má správať
- dieťa nie je uvoľnené, nemôže voľne hovoriť a prejavuje strach v prítomnosti ľudí, ktoré ho sprevádzajú.

Varovné signály k digitálnym stopám upozorňujúcim na obchodovanie s ľuďmi

- Budovanie dôvery a grooming (proces, pri ktorom si dospelý človek zvyčajne cez internet získava dôveru dieťaťa s cieľom jeho budúceho sexuálneho zneužitia): Prostredníctvom aplikácií na zasielanie správ a zoznamovacích stránok obchodníci s ľuďmi vytvárajú klamlivé vzťahy, ponúkajú emocionálnu podporu alebo predstierajú romantický záujem s cieľom vytvoriť emocionálnu závislosť a znormlizovať nevhodné správanie.
- Izolácia a kontrola: Páchatelia monitorujú komunikáciu obetí, vyžadujú neustálu online dostupnosť a používajú spyware (malvér, ktorý tajne sleduje a zhromažďuje informácie o používateľovi bez jeho vedomia alebo súhlasu). Zhromažďujú digitálne dôkazy na vydieranie prostredníctvom kompromitujúceho obsahu.
- Vykoristovanie a nátlak: Obete sú vykorisťované prostredníctvom digitálnych platforiem vrátane reklamných služieb na špecializovaných webových stránkach, prostredníctvom aplikácií na komunikáciu a platobných schém, ktoré ich robia finančne závislými.
- Kontrolné mechanizmy prostredníctvom komunikácie cez smartfóny: Nepretržitý kontakt udržiavaný prostredníctvom aplikácií na odosielanie správ, čím je na obete vyvíjaný psychologický nátlak.
- GPS sledovanie: Funkcia GPS umožňuje, aby boli obete monitorované v reálnom čase, čím sa vytvára pocit úplnej kontroly, a zabraňuje úniku.
- Online aktivita nezodpovedajúca veku: Maloletí s profilmi alebo diskusiami zameranými na dospelých, ktoré nezodpovedajú ich veku.
- Šifrované správy: Varovným signálom je prechod konverzácií na šifrované kanály, skriptovací jazyk a rýchly postup k žiadostiam o kompromitujúci materiál.
- Nezvyčajné digitálne lokalizačné návyky: Časté kontroly na miestach súvisiacich s obchodovaním s ľuďmi môžu naznačovať vykorisťovanie.
- Ukazovatele správania: Digitálne stopy môžu odhaliť nátlak prostredníctvom zmien v aktivite na sociálnych sieťach, ako sú náhle vystavenia luxusných predmetov alebo obmedzené komentáre, čo naznačuje izoláciu a stratu autonómie. Ukazovateľom môžu byť aj modriny alebo nevhodné oblečenie.

Varovné signály, že potenciálna obeť sa nachádza na pracovisku

Ak zistíte, že vo vašom okolí alebo na pracovisku je obeť obchodovania s ľuďmi, je potrebné citlivo zistiť, čo sa stalo.

- Zabezpečte, aby ste s obeťou komunikovali sami a nie pred ostatnými, najmä nech nie sú prítomné ďalšie osoby z pracovného prostredia obete. Zabezpečte, aby ostatní nevideli, s kým presne komunikujete.
- Povedzte obeti, kto ste a skúste ju uistiť, že sa nemusí báť, pretože jej chcete pomôcť.
- Počúvajte a pýtajte sa, no vyhýbajte sa otázkam začínajúcim slovom „prečo“.
- V závislosti od základných ukazovateľov identifikujte, či daná osoba môže byť obeťou obchodovania s ľuďmi. Pri podozrení na obchodovanie s ľuďmi konajte, pretože ide o závažný trestný čin.

Pri komunikácii s osobou, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, berte do úvahy, že:

- osoba pred vami je obeťou trestného činu, nie páchatelom,
- trestný čin obchodovania s ľuďmi porušuje základné práva a slobody obete, čo je viditeľné aj na správaní a vzhľade obete,
- obeť obchodovania s ľuďmi je obzvlášť zraniteľná obeť a vyžaduje si osobitú ochranu a pomoc,
- existuje mnoho dôvodov, prečo sa obeť obchodovania s ľuďmi nepovažujú za obeť obchodovania s ľuďmi alebo prečo nežiadajú o pomoc,
- obeť obchodovania s ľuďmi sú psychicky a fyzicky zneužívané a neustále kontrolované; boja sa odplaty, pomsty voči sebe a svojim rodinám alebo sa cítia zodpovedné za svoju situáciu; tiež nemusia vedieť, že existujú rôzne formy pomoci,
- dbajte na etické štandardy: rešpektujte práva, slobody a dôstojnosť obete. Uvedomte si, že osoba pred vami sa nestala obeťou dobrovoľne. Nesúďte obeť za jej vzhľad, národnosť, zdravotný stav ani za činnosť, ktorú bola nútená vykonávať.

Ako pomôcť obeti

S obeťou obchodovania s ľuďmi sa môžete stretnúť na verejnom mieste alebo na mieste, kde pracujete. Obete môžu utekať pred páchatelom a sú v zlom fyzickom a psychickom stave. Aby ste zistili, či sú obeťou obchodovania s ľuďmi, musíte citlivo zistiť, čo sa stalo.ù

- Aby ste zabezpečili základné potreby obete, požiadajte o pomoc kolegov. To zahŕňa zaistenie bezpečnej situácie a nahlásenie skutku polícii.
- V závislosti od vašich schopností a dostupných zdrojov kontaktujte políciu alebo akúkoľvek národnú linku pomoci či mimovládne organizácie - aby ste získali kontaktné informácie na organizácie, ktoré poskytujú ubytovanie, jedlo, nápoje, odpočinok alebo prístup k iným základným potrebám.
- Vzhľadom na aktuálnu situáciu sa môže obeť obrátiť na systém podpory a pomoci rôznych dôveryhodných organizácií, inštitúcií alebo na políciu.
- Ak si obeť neželá kontaktovať organizáciu na podporu obetí obchodovania s ľuďmi, rešpektujte jej rozhodnutie. Poskytnite jej linky pomoci vo vašej krajine.
- Ak existuje bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia obete, ste povinný okamžite kontaktovať políciu.
- Pamätajte, že v konečnom dôsledku je na rozhodnutí obete, či skutok nahlási polícii.
- Majte na pamäti, že v každej krajine sú k dispozícii rôzne formy pomoci bez toho, aby sa od obete vyžadovalo podanie trestného oznámenia alebo spolupráca s políciou.

Môžu jednotlivci anonymne nahlásiť podozrenie z obchodovania s ľuďmi?

Áno, jednotlivci môžu, často anonymne, nahlásiť podozrenie z obchodovania s ľuďmi prostredníctvom rôznych kanálov vrátane čísla 112 zo všetkých európskych krajín, liniek pomoci a prostredníctvom priameho kontaktu s orgánmi činnými v trestnom konaní alebo s určenými sociálnymi a zdravotníckymi pracovníkmi.

Pre oznamovateľov alebo tých, ktorí sa obávajú pomsty zo strany páchatel'ov, je v súvislosti s oznámením danej trestnej činnosti nevyhnutná diskretnosť.

Okamžitá reakcia: Uprednostnite bezpečnosť potenciálnych obetí a ostatných osôb. Bezodkladne kontaktujte orgány činné v trestnom konaní. Zdržte sa priamej konfrontácie s podozrivými, aby ste predišli eskalácii situácie a ohrozeniu bezpečnosti.

Dokumentácia: Uchovávajte si dôkladné záznamy o všetkých relevantných detailoch vrátane dátumov, časov, fyzického popisu zúčastnených osôb a prijatých opatrení.

Spolupracujte s orgánmi činnými v trestnom konaní: Poskytnite orgánom činným v trestnom konaní všetky relevantné informácie vrátane záznamov o hosťoch, bezpečnostných záberov a akýchkoľvek pozorovaní alebo podozrení, ktoré ste zhromaždili.

V prípade podozrenia na obchodovanie s ľuďmi alebo jeho odhalenia v obchodných priestoroch je mimoriadne dôležité rýchlo a rozhodne konať.

Kontakty

LinkedIn:

[linkedin.com/showcase/asitproject](https://www.linkedin.com/showcase/asitproject)

Contact Information:

ool@minv.sk

Access

*Prístup k digitálnym zdrojom
a školiacim materiálom*

asit-project.kemea-research.gr

Národné jednotky boja proti obchodovaniu s ľuďmi v celej krajine – okamžitý kontakt
24 hodín denne, 7 dní v týždni prostredníctvom e-mailu ool@minv.sk

Národná linka pomoci pre obete obchodovania s ľuďmi:

0800 800 818

Polícia Slovenskej republiky:

158

Linka pomoci pre nezvestné deti (nonstop):

116 000

Národná linka pomoci pre ženy, ktoré zažívajú násilie:

0800 212 212

Linka pomoci pre bezpečnosť detí:

116 111

Partners

Coordinator

Ministry of Interior / Slovak Republic

www.minv.sk/?ministry-of-interior

Academy of the Ministry of Interior / Bulgaria

www.mvr.bg/academy/en/homepage

Departament d'Interior – Generalitat de Catalunya / Spain

web.gencat.cat/en/inici

Hellenic Police / Greece

www.astynomia.gr

KEMEA - KENTRO MELETON ASFALIAS - Center for Security Studies / Greece

kemea.gr/en

KWP - Komenda Wojewodzka Policji W Krakowie / Poland

malopolska.policja.gov.pl

CESIE ETS / Italy

www.cesie.org

mossos d'esquadra

**Generalitat
de Catalunya**

ASIT: Digitálne nástroje a budovanie kapacít na riešenie nových foriem obchodovania s ľuďmi

Fond pre vnútornú bezpečnosť - ISF-2022-TF1-AG-THB (Výzva na predkladanie návrhov týkajúcich sa opatrení proti obchodovaniu s ľuďmi) Vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti: Financované Európskou úniou. Názory a stanoviská vyjadrené v tomto dokumente sú však výhradne názormi autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo Európskej komisie. Ani Európska únia, ani orgán poskytujúci pomoc za ne nenesú zodpovednosť.

Číslo projektu: 101101942 - ASIT

**Sofinancira
Evropska unija**